

Tjaša Ogrizek
Daša Grajfoner
**EVOLUCIJSKA
RAZLAGA
IZBIRE SPOLNIH
PARTNERJEV**

139-158

KOLODVORSKA ULICA 11
2327 RAČE

HERIOT-WATT UNIVERSITY
SCHOOL OF LIFE SCIENCES
PSYCHOLOGY
EDINBURGH EH14 4AS
SCOTLAND
UK

::POVZETEK

EVOLUCIJSKE TEORIJE SPOLNE IZBIRE razlagajo, da moška izbira partnerice poteka preko njenih fizičnih atributov, kateri izražajo plodnost in/ali reprodukcijske zmožnosti ter zdravje. Moški so prav tako bolj, kot ženske, nagnjeni h kratkotrajnim partnerskim zvezam ter jih imajo več, kakor ženske. Nasprotno temu ženske izbirajo partnerja na podlagi njihovih zmožnosti investicije sredstev za preživetje partnerice ter potomcev (Buss, 1994). V svoji študiji sem preverjala ta teoretična izhodišča. Rezultati so pokazali statistično pomembne razlike v količini spolnih partnerjev, moški so imeli več spolnih partneric kot ženske, v pomembnosti fizičnih atributov, kateri so bili pomembnejši za moške, ter v pomembnosti osebnostnih atributov, kateri so bili pomembnejši za ženske. Rezultati so prav tako pokazali, da so bili nekateri osebnostni atributi pomembni tudi za moške pri izbiri spolne partnerice, na primer obojestranska privlačnost, ljubezen ter zanesljiv karakter/zanesljivost.

Ključne besede: seksualna izbira, razlike pri izbiri partnerja, preference pri izbiri partnerja, fizični atributi, osebnostni atributi

ABSTRACT*THE EVOLUTIONARY EXPLANATION OF THE MATE CHOICE*

Evolutionary theories of sexual selection argue that males choose their female partners based on their physical attributes, which reflect fertility and/or reproductive abilities and health. Men also tend to engage in more short-term relationships than women. On the other hand, women choose their male partners based on their ability to gain resources for the survival of their offspring and their partner (Buss, 1994). In this study we aimed to test these hypotheses. The results show statistically significant differences in the quantity of different sexual partners; men had more different sexual partners than women; physical attributes were more important for men, and personality attributes were more important for women. The results also show that some personality attributes were important for men as well in their mate choice, for example mutual attraction, love and dependable character/reliability.

Key words: sexual selection, differences in choosing a mate, preferences in a mate, physical attributes, personality attributes

::UVOD

“To temelji, ne na boju za preživetje, ampak na boju med moškimi za posedovanje žensk; rezultat tega ni smrt neuspešnega tekmeca, ampak malo ali nič potomcev. Spolni izbor je, zato, manj neizprosen kot naravni izbor.” se glasi prva definicija koncepta spolnega izbora, ki ga je predstavil Charles Darwin (2007:67) v svojem delu *On the origin of Species by Means of Natural Selection*. V kasnejšem delu je Darwin (2004) koncept spolnega izbora definiral v povezavi z razmnoževanjem vrste. Darwin je razločeval dva glavna boja za spolni izbor. Pri obeh se bojujejo posamezniki istega spola med seboj, vendar se pri enem bojujejo predvsem moški in pri drugem predvsem ženske. Pri boju med moškimi je cilj izločevanje tekmeca oziroma tekmecev, med tem ko je pri boju med ženskami cilj očarati in osvojiti pripadnika nasprotnega spola ter izbrati najbolj primerne partnerja preko zaželenih karakteristik, ki jih ima potencialni partner. Trivers (1972) je Darwinov koncept pojasnil preko teorije starševske investicije v potomce. Starševska investicija je definirana kot “vsaka investicija starša v posameznega potomca, ki potomcu omogoča življenje in zmanjša možnost starševsko investicijo v drugega potomca.” Trivers je povezal starševsko investicijo s spolno izbiro. Spola različno vlagata v potomce. Posamezniki spola, ki največ vložijo oziroma investirajo v potomca bodo veliko bolj diskriminativni pri izbiri spolnega partnerja kot posamezniki drugega spola, ki vlagajo veliko manj v potomca. Ti pa bodo med seboj veliko bolj tekmovalni med seboj zaradi potrebe po razmnoževanju. Minimalna investicija ženske v potomca znaša približno 9 mesecev do rojstva potomca ter nadalno vzgojo do osamosvojitve potomca, med tem ko moški minimalni vložek znaša ejakulacijo oziroma nekaj minut. Ženske so tako bolj izbirčne pri izbiri partnerja in bi naj izbirale predvsem partnerje, kateri jim lahko nudijo sredstva, ki omogočajo preživetje potomca in partnerice.

Iz teh teoretičnih izhodišč Darwina in Triversa izhaja Teorija seksualnih strategij (Buss, 1994), ki na iskanje spolnega partnerja gleda kot na vedenje, ki človeški rasi omogoča reprodukcijo. Teorija predvideva iskanje spolnega partnerja glede na 2 glavna faktorja, ki sta spol ter trajanje partnerske zveze. Tako se ločita kratkotrajna partnerska zveza (na primer občasni spolni odnosi) in dolgotrajna partnerska zveza (na primer romantična, dlje časa trajajoča, zveza) v odvisnosti od spola. Pri kratkotrajnih zvezah morajo moški rešiti težavo s prepoznavanjem plodnih žensk, saj je njihov glavni cilj oploditi čim več žensk in s tem povečati možnost reprodukcijskega uspeha, ter v to investirati minimalno količino vložka. Med tem ko morajo moški pri dolgotrajnih zvezah razrešiti težavo prepoznavanja reprodukcijskih zmožnosti ženske, dobre sposobnosti vzgajanja otrok ter dobre genetske zasnove ženske. V nasprotju

z moškimi strategijami iskanja partnerice so ženske strategije, kratkotrajnih zvez, usmerjene na prepoznavanje ali je izbran partner primeren za dolgotrajno zvezo, ali ima dobro genetsko zasnovo ter na iskanje rezervnih partnerjev. Pri dolgotrajnih partnerskih zvezah so ženske strategije iskanja partnerjev usmerjene na iskanje moških, kateri jim lahko in želijo nuditi sredstva za preživetje ter varnost, na prepoznavanje dobre genetske zasnove ter dobrih sposobnosti vzgajanja otrok.

Evolucijski teoriji izbire spolnih partnerjev nasprotuje teorija Thiessena in Greggorjeve (1980), ki govori, da posamezniki izbirajo spolne partnerje, kateri imajo podoben genotip. Po evlucijski teoriji bi takšno vedenje povečalo izbiro spolnih partnerjev znotraj družinskega kroga in s tem homogamijo, vendar teorija Thiessena in Greggorjeve poudarja, da družina zavira takšno vedenje. Skozi učenje in ponotranjenje družinskih načel, glede izbire spolnih partnerjev, se v otroku izoblikujejo kriteriji za izbiro primernih spolnih partnerjev. Ugotovili so, da je izbira spolnih partnerjev odvisna od vedenja starša, ki je nasprotnega spola kot posameznik. Posameznik si izoblikuje sliko o pojavi starša nasprotnega spola in si glede na to sliko izbira spolne partnerje. Izbira spolnega partnerja je odvisna od količine podobnih značilnosti morebitnega partnerja ter starša nasprotnega spola (Bereczkei, Gyuris, & Weisfeld, 2004). Posamezniki izbirajo spolne partnerje glede na podobnost nekaterih osebnostnih značilnosti z lastnimi starši, kar je povezano z otroštvom posameznikov ter z izkušnjami, ki so jih pridobili v odnosu do staršev (Gyuris, Jarai, & Bereczkei, 2010). V drugi študiji niso mogli popolnoma potrditi iskanje podobnosti v morebitnem partnerju glede na določene značilnosti starša nasprotnega spola. Rezultati so pokazali, da so za žensko izbiro spolnega partnerja pomembna tako mati kot oče ter izkušnje z njima, med tem ko je za moško izbiro spolne partnerice predvsem pomembna mati ter izkušnje z njo. Tudi starost staršev ob rojstvu otroka se je izkazala kot pomembna za otrokovo kasnejšo izbiro spolnih partnerjev. Pri ženskah se je starost izkazala kot pomembna, kadar so bili starši ob rojstvu deklince starejši so se ženske kasneje zanimale za moške, ki so kazali znake starosti. V nasprotju s tem so pokazali, da ima na moške preference vpliv starost matere ob rojstvu dečka (Perret, in drugi, 2002).

::MOŠKE SPOLNE STRATEGIJE

Bussova teorija (1994) strategij izbire spolnih partnerjev predvideva, da moški izbirajo partnerice na podlagi fizičnih atributov partnerice. Pri iskanju partnerice za kratkotrajno zvezo naj bi moški bili pozorni predvsem na fizične attribute, ki odsevajo plodnost ženske, med tem ko bi naj moški, kateri iščejo partnerico za dolgotrajno zvezo, bili pozorni predvsem na fizične znake, ki

odsevajo reprodukcijske zmožnosti ženske. Pri iskanju partnerice moški sledijo tudi lastim standardom lepote. Pomemben faktor pri prepoznavanju plodnosti ženske se je izkazala starost ženske, saj so mlajše ženske praviloma bolj plodne kot starejše ženske. Ženske dosežejo vrh plodnosti v predvidoma v dvajsetih letih. Skozi staranje se plodnost manjša in se v menopavzi povsem konča, kar sta prikazala Menken in Larsen v njuni knjigi *Aging, reproduction, and the climateric* (v Kenrick, Keefe, Gabrielidis in Cornelius, 1996). Te predpostavke so bile potrjene s strani študije (Buss, 1989) v 37 državah. Ugotovili so, da so moški preferirali ženske, katere so mlajše od njih. Prav tako so rezultati pokazali, da so bile ženske, v skoraj vseh državah, ob poroki mlajše kot njihovi partnerji. Študija med adolescenti (Kenrick, Keefe, Gabrielidis, & Cornelius, 1996) je pokazala, da so dečki preferirali deklice oziroma ženske, katere so bile nekoliko starejše kot so bili oni. Te rezultate so prav tako povezali s plodnostjo žensk, saj so deklice, katere so v fazi adolescence, manj plodne kot ženske, ki so starejše in tako v obdobju zgodnje odraslosti. Vendar bi naj telesni znaki bili bolj pomembni, kadar bi zveza obstajala le kratek čas, pri dolgotrajnih zvezah bi naj bil obraz bolj pomemben kot telesni znaki (Confer, Perilloux, & Buss, 2010). Kot posebej privlačen telesni atribut se je izkazala simetričnost obraza. Prav tako se je simetričnost obraza izkazala kot pomemben faktor pri izbiri spolnega partnerja, tako za ženske kot za moške (Burriss, Roberts, Welling, Puts, & Little, 2011). Poleg fizične pojave morebitne partnerice so faktorji kot so kognitivne sposobnosti, čustvena inteligentnost, zdravje ter socialne sposobnosti prav tako zaželeni (Furnham, 2009). Karakter partnerice se je izkazal kot pomemben, kadar je moški iskal dolgotrajno partnersko zvezo, in manj pomemben, kadar je iskal kratkotrajno partnersko zvezo, v tej spremenljivki je bila fizična privlačnost najpomembnejša. Kot pomemben faktor pri izbiri partnerice se je izkazala zvestoba partnerice v predhodnih partnerskih zvezah. Ženske, katere so bile v prejšnjih partnerskih zvezah nezveste, so moški opisali kot manj privlačne, kot ženske katere so bile zveste v prejšnjih partnerskih zvezah (Hanko, Master, & Sabini, 2004).

Ali imajo moški v povprečju res več spolnih partneric kot ženske ter ali so moški res bolj nagnjeni h kratkotrajnim partnerskim zvezam kot ženske? Teorije učenja in socialnega učenja razlagajo strategije iskanja spolnih partnerjev preko izgrajevanja spolnih vlog. Spolne vloge se oblikujejo preko učenja, sprejemljivo in ustrezno spolno vedenje je nagrajevano ter se s tem ojačuje, neustrezno vedenje se kaznuje ter se s tem zmanjša možnost ponovnega vedenja. Ob izgrajevanju spolnih vlog se oblikujejo spolne sheme, ki omogočajo organiziranje podatkov iz okolja po načinu relevantnosti podatkov za lasten spol (Marjanovič Umek, 2004). Študija Sprecherjeve in drugih (1987) se je osredotočala na spolne sheme in število spolnih partnerjev preko "dvojnih

standardov”. Rezultati so pokazali, da ustrezno spolno vedenje žensk zajema, da se prvi spolni odnos zgodi kasneje, najhitreje v času zgodnje odraslosti, ter da so ob tem v dolgotrajni romantični partnerski zvezi. Pri moških so strategije iskanja spolnih partnerjev manj striktne, kar je razvidno v rezultatih, ki so pokazali, da sta oba spola doživela negativne posledice pri zgodnjem prvem spolnem odnosu, vendar so bile za ženske te negativne posledice večje. Po teoriji strategij izbire spolnih partnerjev so moški bolj nagnjeni h kratkotrajnim partnerskim zvezam kot ženske, kar se odraža preko treh “psiholoških adaptacij”. Moški posedujejo večjo željo za kratkotrajne zveze, preferirajo večjo število spolnih partneric ter potrebujejo manj časa za vključevanje v spolne aktivnosti kot ženske (Schmitt, Shackelford, & Buss, 2001), kar so pokazali rezultati Bussove študije (1994). Nagnjenost h kratkotrajnim zvezam se ni razlikovala med spoloma, med tem ko se želja po kratkotrajnih zvezah je razlikovala. Moški so v povprečju izkazali večjo željo in interes po izvajanju kratkotrajnih zvez, kot so to storile ženske. Moški so prav tako poročali o veliki želji po večih spolnih partnericah kot ženske, tako, da so moški izrazili željo po vsaj 18ih spolnih partnericah v celotnem življenju. Ženske so v nasprotju izrazile željo po 4 do 5 spolnih partnerjih v celotnem življenju. Rezultati so pokazali tudi, da so moški bolj nagnjeni k spolnim odnosom po kratkem časovnem obdobju poznavanja spolne partnerice. Li in Kenrick (2006) sta v svoji študiji preverjala razlike v spolnih preferencah obeh spolov glede na trajanje zveze. Prikazala sta, da v zaželenosti dolgotrajnih zvez ni razlik med spoloma ter da so razlike pri kratkotrajnih zvezah, saj so moški veliko bolj poročali o željah za kratkotrajne zveze, to je za seks za eno noč ter za ljubimkanje, kot so to storile ženske.

::ŽENSKÉ SPOLNE STRATEGIJE

Teorija strategij izbiranja spolnih partnerjev (Buss, 1994) pravi, da ženske, katere iščejo kratkotrajno zvezo, izbirajo moške glede na njihovo pripravljenost investicije sredstev v partnerico. Ta faktor se je izkazal kot pomembnejši pri izbiri kratkotrajnih partnerjev, kot pri izbiri dolgotrajnih partnerjev. Teorija predvideva, da se ženske vključujejo v kratkotrajne partnerske zveze, da bi ugotovile če je partner primeren za dolgotrajno partnersko zvezo, zato se ženske manj udeležujejo v partnerske zveze z moškimi, kateri že imajo partnersko zvezo ter z moškimi, kateri pogosto menjujejo spolne partnerice, saj to nakazuje na manjšo željo po dolgotrajni zvezi s partnerico. Pri dolgotrajnih partnerskih zvezah izbirajo ženske tiste moške, kateri lahko nudijo sredstva za potomce. Nekatere značilnosti naj bi nakazovale na zmožnost nudenja sredstev, katere so za ženske zato bolj zaželene. Te značilnosti zajemajo posameznikov zaslužek,

posameznikova izobrazba, socioekonomski status ter nekatere osebnostne značilnosti, kot na primer ambicioznost ter čustvena inteligentnost. Tudi kognitivne in socialne sposobnosti ter natančnost so ženske poročale kot zaželeno v partnerju. Prav tako se je telesna višina moškega pokazala kot pomemben faktor pri izbiri spolnega partnerja (Furnham, 2009). Starost se je izkazala kot pomemben faktor pri izbiri spolnega partnerja. Skozi starost moškega bi ženske naj prepoznavale zrelost moškega in prav tako bi naj starost kazala na večje zmožnosti preživljanja potomca ter partnerice (Buss, 2002). Moški so v povprečju starejši od žensk v partnerskih zvezah (Kenrick, Keefe, Bryan, Barr, & Brown, 1995). Tudi medkulturno je ta fenomen prepoznaven (Buss, 1989). Tako kot za moške, se je tudi za ženske izkazala partnerjeva zvestoba, v prejšnjih partnerskih zvezah, kot pomemben faktor pri izbiri partnerja. Rezultati te raziskave (Hanko, Master, & Sabini, 2004) so prav tako pokazali, da več sredstev kot je imela ženska bolj je bila zaskrbljena glede partnerjeve zvestobe kot v obratni situaciji. V študiji so še preverjali zaželenost partnerja če je ta pridobil svoje imetje na tradicionalen način, preko dela, ali če ga je pridobil na loteriji. V obeh primerih so ženske preferirale moškega, kateri je svoje imetje pridobil na tradicionalen način, kar so povezovali z zaželenostjo ambicioznosti kot osebnostne značilnosti v partnerju. Confer, Perilloux in Buss (2010) so v svoji študiji raziskovali razliko kratkotrajnih in dolgotrajnih zvez glede na telesno ali obrazno privlačnost nasprotnega spola. Udeleženci so si morali predstavljati, da so v kratkotrajni partnerski ali dolgotrajni partnerski zvezi ter glede na to označiti kateri del telesa, ali trup ali obraz, nasprotnega spola je za njih v trenutnem kontekstu najpomembnejši. Rezultati so pokazali, da so ženske v povprečju največkrat podale odgovor, da jim je obraz najpomembnejši, ne glede na trajanje partnerske zveze. Obrazne poteze, katere so simetrične, bi naj bile privlačne (Burriss, Roberts, Welling, Puts, & Little, 2011). Ženskam je prav tako pomemben vonj partnerja v obeh preučevanih kontekstih, seksualni in okoljski kontekst. Vizualni dejavniki so se izkazali kot manj pomembne za ženske (Havlicek, in drugi, 2008).

Namen študije je prikaz razlik v izbiri spolnih partnerjev ter v količini spolnih partnerjev glede na spol. Študija je bila narejena na vzorcu Slovenske populacije. Skozi študijo želim prikazati primerjavo tujih raziskav s trenutnimi rezultati za namene večanja univerzalnosti preučevanih pojavov. Obravnavana tematika je pomemben del našega življenja in nam kroji življenje in nekatere življenjske odločitve. Preko obravnave tematike lahko pridemo do globljega razumevanja človeškega spolnega življenja ter lahko nekoliko razložimo vedenja posameznikov in njihovo izbiro spolnih partnerjev. Preko evolucijske razlage lahko ugotovimo kakšna vedenja so bila pomembna za reprodukcijo družbe in človeštva in tako lahko evolucijska psihologija razloži nekatere principe izbire

spolnih partnerjev kot pomembno vodilo pri reprodukciji. V trenutni študiji sem rezultate povezala s prejšnjimi evolucijskimi razlagami spolnega vedenja ter tudi nekatere razlage potrdila oziroma okrepila s trenutnimi rezultati. In vendar se študija razlikuje od prejšnjih, saj je bila narejena na vzorcu populacije, na katerem še nihče prej ni naredil takšno študijo, na Slovencih. Tako lahko ta študija prispeva vzorec še ene populacije in tako prispeva k možnosti univerzalnosti tematike. Hipoteze, ki so bile preučevane v članku so:

– Hipoteza 1:

Moški imajo več spolnih partneric kot ženske spolnih partnerjev.

– Hipoteza 2:

Moški signifikantno bolj preferirajo fizične attribute pri morebitnih spolnih partnericah kot ženske pri morebitnih spolnih partnerjih.

– Hipoteza 3:

Ženske signifikantno bolj preferirajo osebnostne attribute pri morebitnih spolnih partnerjih kot moški pri morebitnih spolnih partnericah.

::METODA

::Udeleženci

V raziskavi je sodelovalo 436 posameznikov, od tega je bilo 311 oziroma 71,3% žensk ter 125 oziroma 28,7% moških. V povprečju so bili udeleženci stari 22,56 let in razpon let sega od 16 let do 55 let. Povprečna starost žensk znaša 21,5 let in razpon let žensk sega od 16 let do 39 let. Povprečna starost moških znaša 25,22 let in razpon let sega od 17 let do 55 let. 181 udeležencev je bilo samskih, kar ustreza 41,5% celotnega vzorca, od tega je bilo 110 žensk in 71 moških samskih. V partnerski zvezi je bilo 240 udeležencev, kar ustreza 55% celotnega vzorca, od tega je bilo 195 žensk in 45 moških v partnerski zvezi. Zaročeni so bili trije udeleženci oziroma 0,7% celotnega vzorca. Vsi zaročeni udeleženci so bili ženskega spola. Poročenih udeležencev je bilo 11 oziroma 2,5% celotnega vzorca. Poročenih žensk je bilo 8 in poročenih moških 3. Samo eden moški, in nobena ženska, je bil ločen, kar ustreza 0,2% celotnega vzorca.

::Pripomočki

Faktorji pri izbiri spolnega partnerja: vprašalnik je ustvaril Buss (1989) in je sestavljen iz dveh delov. Vprašalnik ima samo 1 faktor in namen vprašalnika je ugotoviti, kateri faktorji so pomembni za lastno izbiro spolnega partnerja, na podlagi ocenjevanja različnih postavk. Prvi del zajema biografske značilnosti

udeleženca, kot so spol, starost, kateri veri pripadajo, zakonski stan ter število bratov in/ali sester. Drugi del zajema evalvacijski del vprašalnika. Na začetku evalvacijskega dela so vprašanja, ki sprašujejo po želji o poroki oziroma pri kateri starosti bi se udeleženci radi poročili ter o zadovoljivi starostni razliki med udeležencem in njegovim partnerjem in kateri bi ob tem bil starejši. Nato je podanih 18 faktorjev, kateri bi lahko imeli vpliv na izbiro spolnega partnerja. Vsak faktor udeleženci ocenijo s točkami od 0, ki pomeni, da je faktor nepomemben, do 3, ki pomeni, da je faktor nujen za izbiro spolnega partnerja. Faktorji so na primer "Družabnost", "Dober fizični izgled", "Dobro zdravstveno stanje". Za namene trenutne študije sem vprašalnik preuredila. Pri biografskih značilnostih sem uporabila le spol, starost ter zakonski stan. Pri evalvacijskem delu sem lestvico povečala na 9-stopenjsko ocenjevalno lestvico, tako, da so udeleženci vsak faktor posebej ocenjevali na lestvici od 1 do 9, kjer je število 1 pomenilo, da je faktor nepomemben pri izbiri spolnega partnerja, ter število 9, da je faktor nujen pri izbiri spolnega partnerja.

Preference v zvezi s potencialnim partnerjem: tudi ta vprašalnik je ustvaril Buss (1989) in tako ima tudi ta vprašalnik samo 1 faktor in povprašuje po faktorjih, ki so pomembni pri izbiri spolnega partnerja. Za razliko s prejšnjim vprašalnikom morajo udeleženci pri tem vprašalniku rangirati določene faktorje, prav tako ima ta vprašalnik manj faktorjev in nekateri se razlikujejo. Vprašalnik zajema biografske značilnosti udeleženca, ki so spol, starost ter vprašanje če je udeleženec poročen ali ne. Nato je podanih 13 različnih faktorjev, ki bi lahko vplivali na izbiro spolnih partnerjev. Udeleženci faktorje rangirajo po njihovi pomembnosti za izbiro lastnega spolnega partnerja. Najpomembnejši faktor ocenijo s številom 1, drugi najpomembnejši faktor s številom 2, tretji najpomembnejši faktor s številom 3 in tako naprej do najmanj pomembnega faktorja, katerega udeleženci označijo s številom 13. Primeri faktorjev so "Zdrav/a", "Kreativen/na", "Si želi otroke" ter "Fizično atraktiven/na".

Predelan inventar socioseksualne naravnosti: vprašalnik sta ustvarila Penke in Asendorpf (2008). Vprašalnik ima 3 faktorje. Za vsak faktor so navedene 3 postavke v vprašalniku. Prvi faktor se navezuje na vedenjski vidik spolnosti udeležencev. Primer postavke: "S koliko različnimi partnerji ste imeli spolne odnose v zadnjih 12 mesecih?". Na postavke se pri tem vprašalniku odgovarja na 9-stopenjski odgovorni lestvici, glede na število spolnih partnerjev, ki so jih udeleženci imeli (0 1 2 3 4 5-6 7-9 10-19 20 ali več). Naslednje tri postavke se navezujejo na odnosni vidik spolnosti oziroma kakšen odnos imajo udeleženci do spolnosti. Primer postavke: "Spolni odnosi brez ljubezni so v redu.". Pri tem faktorju se 1 postavka vrednoti obratno in sicer je to postavka 6: "Ne želim imeti spolnih odnosov z osebo dokler nisem prepričan/a, da bova imela dolgotrajno partnersko zvezo.". Na vse tri postavke udeleženci

odgovarjajo na 9-stopenjski odgovorni lestvici, ki se navezuje na strinjanje ali ne strinjanje z navedeno postavko, in število 1 pomeni, da se udeleženci močno ne strinjajo, 9 pa pomeni, da se močno strinjajo s podano postavko. Zadnje tri postavke vprašalnika se nanašajo na vidik želja po spolnosti in spolnih izkušnjah. Primer postavke: "Kako pogosto sanjarite o tem, da bi imeli spolne odnose z osebo, s katero niste v dolgotrajni romantični partnerski zvezi?". Na vse 3 postavke udeleženci odgovarjajo na 9-stopenjski odgovorni lestvici, ki izraža časovno obdobje, v katerem se določene želje pojavljajo. Število 1 je pri tem pomenilo, da se določene želje nikoli ne pojavljajo, število 9 pa, da se pojavljajo vsaj enkrat dnevno. Število točk pri katerem od faktorjev kaže na izraženost faktorja pri posamezniku. Število točk celotnega vprašalnika pa nakazuje na splošno socioseksualno naravnost posameznika.

Vse vprašalnike sem prevedla v slovenščino, saj jih do tedaj še nihče ni prevedel. Pri vseh vprašalnikih sem uporabila tako ženske kot moške oblike pridevnikov in samostalnikov (na primer: dober/ra kuhar/ica in hišni/a oskrbnik/ca). Prevod v slovenščino je pregledala ter ocenila mentorica diplomske seminarske naloge dr. Daša Grajfoner ter sošolka Kaja Lubej.

::Postopek

Vprašalniki so bili postavljeni na internet. Udeleženci so preko spletne povezave dostopali do vprašalnika. Vprašalnik smo aktivirali 3. aprila ter ga deaktivirali 10. aprila. Spletno povezavo smo objavili na spletnem portalu Facebook, na forumu revije Joker, na forumu revije Cosmopolitan ter na forumu avtomobilske znamke BMW. Prav tako smo spletno povezavo poslali na elektronske naslove nekaterih študijskih smeri na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru. Spletni vprašalnik je sestavljala uvodna stran, stran z biografskimi podatki udeleženca, nekaj strani, katere so bile namenjene vprašalnikom ter zaključna stran, ki je vsebovala zahvalo za rešen vprašalnik. Uvodna stran vprašalnika je zajemala lastne podatke, namen raziskave ter potrdilo, da bodo podatki anonimni in uporabljeni v zgolj raziskovalne namene, tako, da so udeleženci bili seznanjeni s pogoji reševanja vprašalnika.

::Rezultati

Pri analizi podatkov sem uporabila deskriptivno statistiko, povprečja ter standardne deviacije, ter analizo variance za ugotavljanje statistično pomembnih razlik med spoloma, s signifikatno pomembnostjo $p < 0,05$, katera je bila uporabljena pri vseh analizah variance.

Tabela 1: analiza variance faktorjev vprašalnika SOI-R glede na razliko med spoloma

Vidik	Moški		Ženske		Sig.
	Povprečje	SD	Povprečje	SD	
Splošna socioseksualna naravnost	39,92	13,564	26,84	11,856	,000
Vedenjski vidik spolnosti	7,97	5,124	6,25	3,515	,000
Vidik odnosa do spolnosti	18,70	6,427	12,50	6,589	,000
Vidik spolnih želja	13,25	7,013	8,09	4,864	,000

Tabela 1 prikazuje analizo variance za Predelan inventar socioseksualne naravnosti oziroma SOI-R. Tabela prikazuje, da so moški na vseh treh specifičnih vidikih ter na splošnem vidiku pridobili višje rezultate kot ženske. Razlike med spoloma so se pokazale kot signifikantno pomembne. Moški imajo tako signifikantno bolj izražene vse vidike spolnosti.

Tabela 2: povprečje in standardna deviacija (SD) zadovoljive starostne razlike med partnerjema glede na spol

Moški		Ženske	
Povprečje	SD	Povprečje	SD
5,67	4,380	5,29	3,386

Tabeli 2 in 3 prikazujeta odgovora na vprašanji “Kakšna starostna razlika bi bila za Vas zadovoljiva med Vami in Vašim partnerjem?” ter “Kdo bi pri tem bil starejši?”, katero se navezuje na prejšnje vprašanje. Tabela 2 prikazuje deskriptivno statistiko, povprečje ter standardno deviacijo, zaželeno starostne razlike med partnerjema. Iz tabele je razvidno, da želita oba spola podobno starostno razliko med njimi in partnerji. Ženskam bi bila zadovoljiva starostna razlika, v povprečju, 5,29 let in moškim, v povprečju, 5,67 let. standardna deviacija odgovorov je pokazala večjo razpršenost odgovorov pri moških, 4,38, kot pri ženskah, kjer znaša 3,386.

Tabela 3 prikazuje preference, kateri izmed partnerjev bi bil starejši. Iz tabele je razvidno, da si tako moški kot ženske želijo, da bi bil moški starejši v njihovi partnerski zvezi. Pri moških je takšen odgovor podalo 113 udeležencev, kar ustreza 90,4% vzorca moških. Pri ženskah je 285 oziroma 91,6% udeleženek podalo odgovor, da želijo, da je partner starejši v partnerski zvezi. Tako pri moških, kot pri ženskah je manj kot 10% udeležencev ali udeleženek podalo odgovor, da želijo v partnerski zvezi biti starejše ženske.

Tabela 3: odgovori na vprašanje: "Kateri izmed partnerjev bi naj bil starejši?" prikazano s frekvenca in odstotki odgovorov glede na primerjavo med spoloma

Spol	Kdo bi bil starejši?	Frekvence	Odstotki
moški	jaz	113	90,4
	partner	12	9,6
ženski	jaz	26	8,4
	partner	285	91,6

Tabela 4: prikaz povprečij, standardnih deviacij (SD) in signifikantne pomembnosti razlike med spoloma pri rangiranih odgovorih na postavke glede na spol

Faktor	Moški		Ženske		Sig.
	Povprečje	SD	Povprečje	SD	
Prijazen/na, razumevajoč/a	2,59	2,236	2,50	2,663	,729
Veren/na, religiozen/na	11,85	2,624	11,83	2,712	,939
Zdrav/a	5,82	2,746	6,34	2,556	,060
Vznemirljiva osebnost	6,44	3,575	5,30	3,231	,001
Kreativen/na	6,62	2,773	7,02	2,816	,175
Dober hišni/a oskrbnik/ca	7,54	2,922	8,60	2,778	,000
Inteligenten/na	4,62	2,587	4,94	2,718	,256
Dobre zmožnosti zaslužka	9,58	2,148	8,63	2,581	,000
Si želi otroke	7,72	3,660	6,32	3,684	,000
Sproščen/a	4,94	2,922	4,60	2,667	,234
Dobra genetska zasnova	9,08	2,819	9,66	2,588	,041
Diplomant/ka	9,21	3,006	9,22	3,027	,965
Fizično atraktiven/na	4,79	2,900	6,02	3,064	,000

Tabela 4 prikazuje deskriptivno statistiko, povprečja, standardne deviacije, ter signifikantno pomembne razlike med spoloma za vprašalnik Preferenc v zvezi s potencialnim partnerjem. Tabela prikazuje faktorje ter razlike med spoloma, glede na rangiranje faktorjev. Signifikantne razlike med spoloma so se pokazale pri faktorjih "vznemirljiva osebnost", "dobre zmožnosti zaslužka" ter "si želi otroke", kateri so se izkazali za signifikantno bolj pomembne za ženske ter "dober/ra hišni/a oskrbnik/ca", "dobra genetska zasnova" ter "fizično atraktiven/na", kateri so se izkazali za signifikantno bolj pomembni za moške. Kot prvih 5 najbolj pomembnih faktorjev za ženske so se pokazali faktorji "prijazen/na, razumevajoč/a", "sproščen/a", "inteligenten/na", "vznemirljiva

osebnost” ter “fizično atraktiven”. Prvih 5 najbolj pomembnih faktorjev za moške so se pokazali faktorji “prijazen/na, razumevajoč/a”, “inteligenten/na”, “fizično atraktiven/na”, “sproščen/a” ter “zdrav/a”. Faktor “veren/na, religiozen/na” se je pri obeh spolih pokazal kot najmanj pomemben pri izbiri morebitnega partnerja.

Tabela 5: prikaz povprečij, standardnih deviacij (SD) in signifikantne pomembnosti razlike med spoloma pri odgovorih na različne postavke glede na spol

Faktor	Moški		Ženske		Sig.
	Povprečje	SD	Povprečje	SD	
Dober kuhar/ica in hišni/a oskrbnik/ca	5,33	2,180	4,65	2,028	,002
Želja po izgradnji domovanja in želja po otrocih	5,85	2,463	6,85	2,405	,000
Prijeten značaj	8,02	1,081	8,41	,972	,000
Ugoden družbeni položaj	4,71	2,181	5,48	2,177	,001
Družabnost	6,95	1,731	7,35	1,674	,027
Dober fizični izgled	7,00	1,244	6,36	1,767	,000
Podobna izobrazbena podlaga	4,94	2,387	4,99	2,541	,851
Podobna religiozna podlaga	3,89	2,748	3,89	2,619	,992
Uglajenost, urejenost	6,67	1,750	6,89	1,711	,224
Prizadevnost, marljivost, delavnost	6,66	1,556	7,28	1,438	,000
Dobre finančne zmožnosti	4,26	2,148	5,44	2,053	,000
Podobno politično ozadje	2,86	2,150	2,89	2,165	,869
Devištvo (brez prejšnjih izkušenj v spolnosti)	2,02	1,939	1,73	1,512	,105
Obojestranska privlačnost, ljubezen	8,21	1,466	8,66	1,147	,001
Zanesljiv karakter/zanesljivost	7,66	1,357	8,39	1,041	,000
Dobro zdravstveno stanje	6,22	1,827	6,22	1,998	,992
Čustvena stabilnost in odraslost	7,45	1,629	8,05	1,086	,000
Izobrazba in inteligentnost	6,98	1,519	6,90	1,824	,650

Tabela 5 prikazuje deskriptivno statistiko ter analizo variance, za ugotavljanje statistično pomembnih razlik med spoloma faktorjev vprašalnika Faktorjev pri izbiri spolnega partnerja. Statistično pomembna razlika med spoloma se je pokazala pri faktorjih “želja po izgradnji domovanja in otrocih”, “prijeten značaj”, “ugoden družbeni položaj”, “družabnost”, “prizadevnost, marljivost, delavnost”, “dobre finančne zmožnosti”, “obojestranska privlačnost, ljubezen”, “zanesljiv karakter/zanesljivost” ter “čustvena stabilnost, odraslost”, kateri so se

pokazali, kot statistično bolj pomembne za ženske. Faktorja “dober/a kuhar/ica, hišni/a oskrbnik/ca” ter “dober fizični izgled” sta se pokazala kot statistično bolj pomembna za moške pri izbiri spolne partnerice. Prvih 5 najbolj pomembnih faktorjev za izbiro spolnega partnerja so pri ženskah “obojestranska privlačnost, ljubezen”, “prijeten značaj”, “zanesljiv karakter/zanesljivost”, “čustvena stabilnost” ter “družabnost”. Prvih 5 najbolj pomembnih faktorjev pri izbiri spolne partnerice so pri moških “obojestranska privlačnost, ljubezen”, “prijeten značaj”, “zanesljiv karakter/zanesljivost”, “čustvena stabilnost” ter “dober fizični izgled”. Faktorja “podobno politično ozadje” ter “devišstvo (brez prejšnjih izkušenj v spolnosti)” sta se pri obeh spolih izkazala kot najmanj pomembna pri izbiri spolnega partnerja.

::DISKUSIJA

Rezultati trenutne študije kažejo na potrditev preučevanih hipotez. Moški so pri predelanem inventarju socioseksualne naravnosti v vedenjskem vidiku pridobili višje število točk kot ženske, kar se je izkazalo kot signifikantno pomembna razlika med spoloma, in kar kaže na večjo željo po kratkotrajnih zvezah, kot so na primer seksualne izkušnje za eno noč. Pri ocenjevanju faktorjev so bili za moške fizični atributi signifikantno bolj pomembni kot za ženske. Za ženske so bili osebnostni atributi signifikantno bolj pomembni kot za moške pri iskanju spolnih partnerjev.

Moški uporabljajo kratkotrajne zveze za oplojevanje čim večjega števila žensk in prav tako posedujejo željo po večjem številu spolnih partneric ter preferirajo kratkotrajne partnerske zveze (Schmitt, Shackelford, & Buss, 2001; Buss, 1994). Moške strategije spolne izbire se nanašajo na tekmovalnost med moškimi za oploditev žensk. Tako preferirajo večje število žensk zaradi večje možnosti oploditve in razširitve lastne genske strukture (Trivers, 1972) in navajajo razloge za seksualne izkušnje kot željo po večjem številu spolnih partneric ali kot možnost, ki se je pokazala za izvajanje seksualnosti (Meston & Buss, 2007). V trenutni študiji so rezultati pokazali, da moški navajajo večje število spolnih partneric kot so to storile ženske. Višje število točk na vedenjskem vidiku predelanega inventarja socioseksualne naravnosti kaže na višjo frekventnost seksualnega vedenja. Te razlike so se izkazale kot statistično pomembne. Takšne rezultate bi morda lahko pojasnili tudi preko socialnih teorij učenja. Dokazano je, da se starši različno vedejo do potomcev, kateri so različnega spola in se tako razvijejo različne seksualne sheme, po katerih se potomci nadalje vedejo in iščejo spolne partnerje. Oba spola različno investirata v potomca, 9 mesecev nosečnosti proti enemu spolnemu odnosu (Marjanovič Umek, 2004; Trivers, 1972). Ženske investirajo veliko

več v potomca, česar se tudi zavedajo, kar je tudi morda zapisano v seksualnih shemah žensk. Nižji rezultati žensk na vedenjskem vidiku spolnosti so tako morda posledica seksualnih shem, katere so oblikovane preko njihovih staršev s socialnim učenjem. Morda so ženske, veliko bolj kot moški, naučene, da morajo biti izbirčne in izbrati tistega moškega, kateri bo zmožen in pripravljen investirati v partnerico ter potomce. Razlika v posledicah spolnega vedenja je bila prikazana v študiji Sprecherjeve in drugih (1987), kjer je prišlo do večjih negativnih posledic za ženske, ob zgodnjem spolnem odnosu, kot za moške, kar prav tako oblikuje seksualne sheme in spolno vedenje.

Strategija seksualne izbire (Buss, 1994) razlaga, da moški izbirajo ženske glede na njihove fizične attribute, kateri izražajo plodnost ali reprodukcijske zmožnosti ženske. Plodnost je predvsem pomembna pri kratkotrajnih partnerskih zvezah, reprodukcijske zmožnosti pa pri dolgotrajnih partnerskih zvezah. Med fizične attribute bi lahko prištevali tudi starost oziroma fizične znake starosti. Tako moški preferirajo mlajše ženske, saj so te praviloma bolj plodne kot starejše ženske. Dokazano je, da ženske doživijo vrhunec plodnosti v svojih dvajsetih letih življenja (Kenrick, Keefe, Gabrielidis in Cornelius, 1996). V trenutni študiji so moški signifikantno bolj navajali fizične attribute kot pomembne faktorje pri izbiri spolne partnerice, kar se sklada z rezultati drugih študij (Buss, 1989), in kar je pomembno za izbiro spolne partnerice iz evolucijskega stališča. Prav tako se je faktor "dobra genetska zasnova" izkazal kot signifikantno bolj pomemben za moške pri izbiri spolne partnerice kot obratno. Podobni zaključki so vidni tudi v razlogih zakaj se moški vključujejo v spolne aktivnosti z ženskami. Najpogostejši razlogi se navezujejo na fizično podobo ženske in na privlačnost te podobe (Meston & Buss, 2007). Analiza zaželene starostne razlike med partnerjema je pokazala, da moški preferirajo mlajše ženske, in sicer v povprečju 5,67 let. Povprečna starost moških je znašala 25,22 let in preko tega lahko sklepamo, da moški iz vzorca preferirajo ženske, katere bi bile v zgodnjih dvajsetih letih in glede na teoretična izhodišča bi te ženske bile na vrhuncu lastne plodnosti. Faktorja "dober/ra hišni/a oskrbnik/ca" in "dober/ra kuhar/ica, hišni/a oskrbnik/ca" sta se prav tako izkazala kot statistično bolj pomembna za moške kot za ženske, kar je morda posledica moških seksualnih strategij pri iskanju dolgotrajne partnerske zveze. Pri dolgotrajnih partnerskih zvezah moški upoštevajo tudi starševske zmožnosti morebitne partnerice (Buss, 1994). Faktor hišne oskrbnice bi morda lahko nakazovala tudi na starševske zmožnosti partnerice. V študiji ni bilo diferenciranja med kratkotrajnimi in dolgotrajnimi zvezami in tudi ne bolj podrobne razlage vsakega faktorja, tako, da so morda udeleženci povezovali faktor hišna oskrbnica s starševskimi zmožnostmi ženske. Ta faktor bi bilo potrebno še dodatno raziskovati za boljše razumevanje rezultatov. Pri analizi

prvih 5 najbolj pomembnih faktorjev, za vsak vprašalnik posebej, za moške pri izbiri spolne partnerice sta faktorja "fizična atraktivnost" oziroma "dober fizični izgled" dosegla 3. in 5. mesto. Faktor "zdrav/a" je dosegel 5. mesto. Ti trije faktorji so v skladu z evolucijsko razlago, saj kažejo na plodnost ter reprodukcijske zmožnosti ženske (Buss, 1994). Faktorji "obojestranska privlačnost, ljubezen", "zanesljiv karakter/zanesljivost" ter "čustvena stabilnost" morda nakazujejo na zvestobo partnerice, katera se je že v prejšnjih študijah izkazala kot pomemben faktor pri izbiri partnerice. Drugi karakterni faktorji so se izkazali kot zaželeni v partnerici, zlasti kadar je bila v igri dolgotrajna partnerska zveza (Hanko, Master, & Sabini, 2004; Furnham, 2009). Pri kratkotrajnih partnerskih zvezah so bili fizični atributi pomembnejši. Tako so se tudi v trenutni študiji faktorji "prijazen/na, razumevajoč/a", "inteligenten/na", "sproščen/na" ter "prijeten značaj" pokazali kot pomembni pri izbiri spolne partnerice, vendar signifikantnih razlik med spoloma ni bilo.

Ženske seksualne strategije (Buss, 1994) izbire spolnih partnerjev predvideva, da ženske izbirajo tiste moške, kateri lahko nudijo sredstva za preživetje posameznice ter skupnih potomcev. Lastnosti, katere bi naj nakazovale na to možnost so predvsem posameznikov zaslužek, izobrazba, socioekonomski status ter nekatere osebne lastnosti, kot na primer ambicioznost ter čustvena inteligentnost. Kognitivne in socialne sposobnosti ter natančnost so bile prikazane kot zaželeni faktorji v morebitnem partnerju. V trenutni študiji so ženske bolj, kot moški, podajale osebne lastnosti kot pomemben faktor pri morebitnem partnerju. Te razlike so bile statistično pomembne. Tako so bili faktorji "vznemirljiva osebnost", "prijeten značaj", "družabnost", "prizadevnost, marljivost, delavnost", "zanesljiv karakter/zanesljivost" ter "čustvena stabilnost, odraslost" bolj pomembni za ženske kot za moške. Faktor "prizadevnost, marljivost, delavnost" lahko označimo kot faktor, kateri nakazuje na možnost nudenja sredstev za partnerico in potomce, podobno kot osebna značilnost ambicioznosti (Hanko, Master & Sabini, 2004). K temu faktorju se pridružujejo še drugi, zunanji faktorji, kot so "dobre zmožnosti zaslužka", "ugoden družbeni položaj" ter "dobre finančne zmožnosti", ki so prav tako statistično bolj pomembni za ženske kot za moške. Ti faktorji se navezujejo na evolucijsko teorijo, ki govori, da ženske investirajo veliko več v potomca ter zato iščejo partnerja, kateri jim bo zmožen in pripravljen nuditi sredstva za preživetje (Trivers, 1972). Faktorja "zanesljiv karakter/zanesljivost" ter "čustvena stabilnost, odraslost" se povezujeta, med drugim, tudi z zvestobo partnerja, katera se je izkazala kot pomemben faktor v morebitnem partnerju (Hanko, Master, & Sabini, 2004), kot tudi z izgradnjo dolgotrajne partnerske zveze in se tako povezujeta tudi s faktorjema "si želi otroke" ter "želja po izgradnji domovanja in otrocih". Faktor "obojestranska privlačnost, ljubezen" nakazuje

na večjo stopnjo zavezanosti odnosu ter morda na večjo željo po dolgotrajni partnerski zvezi, tudi ta faktor se je pokazal kot statistično bolj pomemben za ženske kot za moške, čeprav je tudi za moške pomemben faktor pri izbiri spolne partnerice. Pri analizi zadovoljive starostne razlike se je pokazalo, da ženske preferirajo, v povprečju, 5,29 let starejšega moškega. Starost je pomemben faktor pri izbiri spolnega partnerja, saj višja starost nakazuje na večjo odraslost ter zrelost moškega kot tudi na večje zmožnosti investicije v partnerico in potomce (Buss, 2002). Faktorje "vznemirljiva osebnost", "prijeten značaj" ter "družabnost" lahko opišemo kot socialne sposobnosti posameznika. Te sposobnosti so se že v prejšnjih študijah izkazale kot pomembni faktorji pri izbiri spolnega partnerja (Buss, 1994). Pri analizi prvih 5 faktorjev, za vsak vprašalnik posebej, je razvidno, da so najpomembnejši faktorji osebnostne značilnosti morebitnega partnerja, katere lahko združimo v socialne in kognitivne kompetence ter odraslost oziroma zrelost posameznika. Pomembna faktorja sta bila tudi "fizično atraktiven/na", kateri je zavzel 5. mesto ter "obojestranska privlačnost, ljubezen", kateri je prevzel 1. mesto na drugem vprašalniku.

Trenutna študija ima tudi nekaj pomanjkljivosti, katere so morda imele vpliv na rezultate. Kot prvo je morda vprašljiv prevod vseh vprašalnikov. Morda je zaradi direktnega prevoda prišlo do nejasno oblikovanih postavk, saj se slovenski ter angleški jezik razlikujeta v rabi določenih besed. Prav tako je zanesljivost Bussovih (1989) vprašalnikov vprašljiva, saj sta vprašalnika starejša, kljub temu da serialno dajeta podobne rezultate pri različnih populacijah. Prav tako sem lestvico vprašalnika Faktorji pri izbiri spolnega partnerja povečala iz 4-stopenjske na 9-stopenjsko odgovorno lestvico, kar je morda imelo vpliv na motivacijo udeležencev. Drugič, vprašljiva je motivacija zaradi različnih dejavnikov. Kot prvo je vprašljiva motivacija zaradi narave aplikacije vprašalnikov. Vprašalniki so bili aplicirani preko interneta in tako ni bilo možno nadzorovati motivacijo udeležencev. Uvodna stran internetnega vprašalnika je zajemala nekatere dejavnike, kateri bi lahko pozitivno vplivali na motivacijo, vendar je morda teh dejavnikov bilo premalo, saj je največ morebitnih udeležencev reševanje vprašalnika prekinilo že na uvodni strani. Veliko morebitnih udeležencev je prekinilo reševanje vprašalnika na vmesnih točkah vprašalnika. Morda zaradi 9-stopenjske odgovorne lestvice, katera bi lahko imela negativen vpliv na motivacijo, zaradi preširokih možnosti odgovorov. Prav tako so morda nekatere postavke imele vpliv na motivacijo, saj sem pridobila komentarje udeležencev, da so nekatere postavke bile nejasne in posamezniki niso vedeli kako odgovoriti. Morda je tudi to imelo negativen vpliv na motivacijo udeležencev. Tretja pomanjkljivost je dajanje socialno zaželenih odgovorov predvsem pri Predelanem inventarju socioseksualne naravnosti. Tematiko vprašalnika bi lahko opisala kot nekoliko kočljivo,

saj se seksualnost zdi tabu tema. Morda so udeleženci dajali socialno zaželene rezultate in tako morda ali zmanjšali realno število spolnih partnerjev ali pa ga povečali. Morda so ženske dajale manjša števila spolnih partnerjev, zaradi socialne zaželenosti takšnega vedenja, in morda so moški dajali višje odgovore ter tako obojni izkrivili rezultate. Tudi pri drugih postavkah je morda prišlo do dajanja socialno zaželenih odgovorov. In četrta pomanjkljivost študije je vzorec. Vzorec populacije je zajemal v večini samo ženske (71,3%) in le manjšinski del moški, kar je morda imelo vpliv na rezultate. Prav tako je vzorec bil precej mlad, povprečna starost je zajemala 22,56 let in tako ni zajemal vzorca starejše populacije.

V prihodnosti bi morda bilo zaželeno, da bi bilo opravljenih več študij na tematiko seksualnega vedenja te populacije. Na tej populaciji skorajda ni opravljenih študij te tematike in tako ni možne primerjave med vzorci ene populacije. Trenutno so primerjave možne le z drugimi populacijami. Prav tako bi modifikacija vprašalnika bila zaželena v namene ažuriranja vprašalnika. Tako bi bila možna tudi primerjava med originalnim vprašalnikom ter ažurirano modifikacijo vprašalnika. V prihodnosti bi bilo prav tako dobro, da bi se preverjalo dajanje socialno zaželenih odgovorov pri tej tematiki in preverjanje razlogov za takšno dajanje odgovorov. In seveda bi bilo zaželeno povečanje vzorca, več starejše populacije ter bistveno več moške populacije.

::ZAKLJUČKI

Študija je, kljub vsem pomanjkljivostim, priskrbela nekaj novih podatkov na že zelo znano tematiko. Preko evolucijske razlage sem prikazala katera vedenja so pomembna za reprodukcijo družbe in kulture. Evolucijsko pomembno je izbiranje spolnih partnerjev glede na teorije seksualnih strategij. Rezultati študije so pokazali in potrdili že znane teorije ter strategije. Glavni cilj študije je bilo prepoznavanje moških ter ženskih strategij iskanja spolnih partnerjev. Rezultati so pokazali, da so moške strategije iskanja spolnih partneric nagnjene k fizičnim atributom potencialne partnerice ter da imajo več spolnih partneric kot ženske spolnih partnerjev. Takšno vedenje je pomembno zaradi reprodukcije lastne genske zasnove in s tem reprodukcije družbe na sploh. Rezultati so prav tako pokazali, da so ženske strategije iskanja spolnih partnerjev nagnjene k osebnostnim atributom, zaradi večje možnosti izbire spolnega partnerja ter zaradi večje izbirčnosti pri morebitnem partnerju. Strategije pomembno vplivajo na naše življenje in je zato pomembno, da jih proučujemo za lažjo razlago vedenja in za večjo ozaveščenost populacije na tem področju.

::LITERATURA

- Bereczkei, T., Gyuris, P., & Weisfeld, G. E. (2004). "Sexual Imprinting in Human Mate Choice. Proceedings." V: *Biological Sciences*, 271, str. 1129-1134.
- Burriss, R. P., Roberts, S. C., Welling, L. L., Puts, D. A., & Little, A. C. (2011). "Heterosexual Romantic Couples Mate Assortatively for Facial Symmetry, But Not Masculinity." V: *Personality and Social Psychology Bulletin*, 37, str. 601-613.
- Buss, D. M. (1989). "Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures." V: *Behavioral and Brain Sciences*, 12, str. 1-49.
- Buss, D. M. (1994). "The Strategies of Human Mating." V: *American Scientist*, 82, str. 238-250.
- Buss, D. M. (2002). "Human Mating Strategies." V: *Samfunnsøkonomen*, 4, str. 47-52.
- Confer, J. C., Perilloux, C., & Buss, D. M. (2010). "More than just a pretty face: men's priority shifts toward bodily attractiveness in short-term versus long-term mating contexts." V: *Evolution and Human Behavior*, 31, str. 348-353.
- Darwin, C. (2004). *The Descent of Man, and Selection in relation to Sex*. London: Penguin Books.
- Darwin, C. (2007). *On the Origin of Species by Means of Natural Selection*. Ljubljana: KATR.
- Furnham, A. (2009). "Sex differences in mate selection preferences." V: *Personality and Individual Differences*, 47, str. 262-267.
- Gyuris, P., Jarai, R., & Bereczkei, T. (2010). "The effect of childhood experiences on mate choice in personality traits: Homogamy and sexual imprinting." V: *Personality and Individual Differences*, 49, str. 467-472.
- Hanko, K., Master, S., & Sabini, J. (2004). "Some Evidence About Character and Mate Selection." V: *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, str. 732-742.
- Havlicek, J., Saxton, T. K., Roberts, S. C., Jozifkova, E., Lhota, S., Valentova, J., in drugi. (2008). "He sees, she smells? Male and female reports of sensory reliance in mate choice and non-mate choice contexts." V: *Personality and Individual Differences*, 45, str. 565-570.
- Kenrick, D. T., Keefe, R. C., Bryan, A., Barr, A., & Brown, S. (1995). "Age Preferences and Mate Choice Among Homosexuals and Heterosexuals: A Case for Modular Psychological Mechanisms." V: *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, str. 1166-1172.
- Kenrick, D. T., Keefe, R. C., Gabrielidis, C., & Cornelius, J. S. (1996). "Adolescents' Age Preferences for Dating Partners: Support for an Evolutionary Model of Life-History Strategies." V: *Child Development*, 67, str. 1499-1511.
- Li, N. P., & Kenrick, D. T. (2006). "Sex Similarities and Differences in Preferences for Short-Term Mates: What, Whether, and Why." V: *Journal of Personality and Social Psychology*, 90, str. 468-489.
- Marjanovič Umek, L. (2004). "Razvoj razlik med spoloma." V Marjanovič Umek L., Zupančič M., Fekonja U., Kavčič T., Svetina M., Tomazo Ravnik T., in drugi, *Razvojna psihologija* (str. 495-509). Ljubljana: Založba Rokus.
- Meston, C. M., & Buss, D. M. (2007). "Why people have sex." V: *Arch Sex Behav*, 36, str. 477-507.
- Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). "Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships." V: *Journal of Personality and Social Psychology*, 95, str. 1113-1135.
- Perret, D. I., Penton-Voak, I. S., Little, A. C., Tiddeman, B. P., Burt, M. D., Schmidt, N., in drugi. (2002). "Facial attractiveness judgements reflect learning of parental age characteristics." V: *Proceedings: Biological Sciences*, 269, str. 873-880.
- Schmitt, D. P., Shackelford, T. K., & Buss, D. M. (2001). "Are men really more "oriented" toward short-term mating than women? A critical review of theory and research" V: *Psychology, Evolution & Gender*, 3, str. 211-239.
- Sprecher, S., McKinney, K., & Orbuch, T. L. (1987). "Has the Double Standard Disappeared?: An Experimental Test." V: *Social Psychology Quarterly*, 50, str. 24-31.
- Thiessen, D., & Gregg, B. (1980). "Human Assortative Mating and Genetic Equilibrium: An Evolutionary Perspective" V: *Ethology and Sociobiology*, 1, str. 111-140.

Trivers, R. L. (1972) "Parental investment and sexual selection" V: Campbell B. (ur.) *Sexual Selection and the Descent of Man*. Chicago: Aldine-Atherton, str. 136-179.